

חקת (368)

וַיִּקְחוּ אֱלִיָּף (י"ט. ב)

לעולם היא נקראת על שמך, פרה שעשה משה במדבר (רש"י)

כתב האר"י ז"ל, כי אדם שאינו יודע לכוון את כל כוונות התפילה, יכוון בדעתו שהוא מכוון אל כל הכוונות אשר כיוונו אנשי כנסת הגדולה. והרי אמרו חכמינו, שאמר השם יתברך למשה רבינו: לך אנו מגלה טעמי פרה ולאחרים חוקה, יוצא איפוא שרק משה רבינו ידע את טעמי פרה אדומה, וכאשר באו בני ישראל אחרי כן לעשות פרה אדומה לא יכלו אלא כי הם מכוונים את הכוונות אשר כיוון משה רבינו. היינו: לעולם היא נקראת על שמך, לעולם היא הכרח להסתמך עליך ולכוון את הכוונות אשר כיוונת אתה בעשותך את הפרה הראשונה במדבר. ספר "מענה של תורה"

זאת התורה אדם פי ימות באהל (י"ט. יד)

אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליהם (ברכות סג). כתב הט"ז (או"ח סי' מז סק"א): שהתורה אינה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, דהיינו שעוסק בפלפול ומו"מ של תורה כמ"ש על "בחוקותי תלכו", ע"מ שתהיו עמלים בתורה, משא"כ באותם שלומדים מתוך עונג ואינם ואינם יגיעים בה, אין התורה מתקיימת אצלם. לפי זה ביאר הגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל: מדוע דרשה זו נלמדת דווקא בפרשתינו, שלכאורה יש לתמוה מה הקשר בין עמל התורה למצות פרה אדומה, וכי לא מסתבר היה יותר לדרוש זו בפרשת "ושננתם לבניך"? אבל לפי דעת הט"ז מובן היטב, שהיות ונאמרה פרשה זו כדי להכינם לקבלת התורה ולהורות להם שהתורה למעלה משכלנו והבנתנו, לכן נרמז להם פרשת זו גופא שא"א להשיג את עמקות התורה רק בהרבה עמל ויגיעה תמידיים כי היא למעלה משכל אנוש. ספר "לחתך עליון"

וְכָל כְּלֵי פְתוּחַ אֲשֶׁר אֵין צְמִיד פְּתִיל עֲלִיו טָמֵא הוּא (י"ט. טו)
כתב "בעבודת ישראל" למגיד מקוזניץ, מי שמדבר כל מה שחושק ואין מחסום לפיו בודאי לא ימלט שאינו מדבר לשון הרע ורכילות וניבול פה. זהו וכל כלי פתוח, שפיו פתוח לדבר דברים בטלים. אשר אין לו צמיד פתיל עליו, ר"ל שאין לו מחסום לפיו. טמא הוא, בודאי אדם כזה טמא הוא שמדבר לשון הרע, רכילות וניבול פה כנ"ל. ספר "יגדיל תורה"

וַיִּרְם מֹשֶׁה אֶת יְדוֹ וַיִּף אֶת הַסֵּלַע בְּמַטְהוֹ פְּעַמִּים (כ. יא)
יש לעיין מדוע משה רבינו הכה את הסלע פעמיים? דבר פלא מובא ב"ילקוט ראובני". על צד אחד של המטה

היה שם קדוש המייבש את המים ועל הצד השני היה שם קדוש המביא מים ומשה היה טועה ויך הסלע תחילה על צד המייבש ולכן לא הוציא מים עד פעם השנית. ובמדרש רבה (שמות ג. יג) כתוב: "הכה צור ויזובו מים", אין ויזובו אלא לשון דם שנאמר: "ואשה כי תיזוב דמה", ולכך הכה הסלע פעמיים שבתחילה הוציא דם ולבסוף מים. ספר "להתעדן באהבתך"

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן יֵצֵן לֹא הָאֲמִנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כ. יב)

כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, וכל המחטיא את הרבים וכו'... משה זכה וזיכה את הרבים, זכות הרבים תלוי בו וכו'... (אבות פ"ה משנה יח). והקשו, כיון שמשה רבינו זכה וזיכה את הרבים, הרי הוא בכלל ההבטחה של: "אין חטא בא על ידו", והיאך יתכן ש"חטא" במי מריבה. אכן נראה פשוט לענ"ד, שאין הפשט בדברי חז"ל, שהמזכה את הרבים, שוב לא יחטא. אלא הכוונה היא, שמתוך הזיכוי, לא תצא תקלה של חטא על ידו. אבל ודאי שאם תוך כדי ה"זיכוי", נכשל באיזה עבירה, כמו חטא מי מריבה, שהכה את הסלע ולא דיבר, אינו בכלל אין חטא בא על ידו. מפני שחטא זה, אינו נובע מתוך הזיכוי, אלא "התלווה" אליו. ספר "ברכת מרדכי"

זהירות מגאווה בעבודת ה'

לֹא תַעֲבֹר בִּי פֶן בְּתָרֵב אֲצֵא לְקִרְאָתְךָ (כ. יח)

פירש רש"י, אתם מתגאים בקול שהורישכם אביכם ואמרתם: "ונצעק אל ה' וישמע קולנו", ואני אצא עליכם במה שהורישני אבי: "ועל חרבך תחיה". קושיה עצומה הקשה הרה"ק בעל "עטרת צבי", הלוא בזמן שהקול קול יעקב אין הידים ידי עשיו שולטות, א"כ מדוע פחדו מאדום, וכשסירבו לא נכנסו? ותירך באמת כשישראל מתפללים להשי"ת הוא שומע תפילתם ואין לשונאים שליטה עליהם. אמנם כל זה כשאינם מתגאים בזה, אבל אם מתגאים בזה תפילתם היא ח"ו לריק ואדרבה נותנים כח לסטרא אחרא. וזה שאמר להם מלך אדום אתם מתגאים בקול שהורישכם אביכם, על כן אני אצא עליכם. ספר "אוצרות התורה"

וְהִפְשֵׁט אֶת אֶהָרֹן אֶת בְּגָדָיו וְהִלְבְּשָׁתָם אֶת אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְאֶהָרֹן יֵאָסֵף וּמָת שָׁם (כ. כו)

"והפשט את אהרן את בגדיו", לא כתב "ואחרי כן והלבשם את אלעזר בנו", אלא מיד כשיפשוט ילבישם. במשמע, כי נס גדול אירע כאן. בדרך הטבע כשאדם רוצה לפשוט את בגדיו ולהלבישם לשני, חייב להמתין

עד שיפשוט כל הבגדים ואז ילבישם לרעהו בגד אחר בגד. שהרי בהפשטו הבגד העליון עדיין לא יוכל חבירו ללבשו בטרם ילבש הבגד התחתון, ועליו העליון. ואילו כאן אירע נס, שאת הבגד הראשון שפשט משה מאהרן לבש תיכף לאלעזר, ואחר כך לבש את התחתון מתחתיו. כל זאת למען יראה אהרן בחייו כיצד נעשה הנס הגדול הזה, לסימן על העברת הכהונה ממנו לבנו, ואז ודאי יתרצה.

ספר "פה קדוש השלם" רבי איצליה בנו של רבי חיים מוולוז'ין

אוהב שלום ורודף שלום

וַיֵּרָאוּ כָּל הָעֵדָה כִּי גִוַע אֶהְרֹן וַיִּכְפּוּ אֶת אֶהְרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם פֶּל בַּיַּת יִשְׂרָאֵל (כ. כט)

כל בית ישראל, האנשים והנשים לפי שהיה אהרן רודף שלום, ומטיל שלום בין בעלי מריבה ובין איש לאשתו. (רש"י). רש"י מפרש שהסיבה לכך שכל בית ישראל בכו את מותו של אהרן הכהן, היתה משום שהיה משכין שלום בין איש לרעהו ובין איש לאשתו. חז"ל אומרים (כלה רבתי פ"ג), שבאהרן כתוב: "לכל ישראל", כלומר לא רק האנשים, אלא גם את הנשים והקטנים היו בוכים. עוד מובא שם, ששמונים אלף בחורים שהיו קרויים בשם אהרן ליוו את מיטתו. אלו היו ילדים שנוולדו להורים שבקשו להפרד, ועל ידי אהרן שהשכין שלום ביניהם, ניצל ביתם מחורבן, ולכן קראו לילדים אלו בשם אהרן, על שמו.

ספר "להתענג בחתונות"

וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה בְּעַד הָעָם (כא. ז)

הגר"ש זצ"ל, שאל: ידוע שהסיבה שמקצרים בתפילת שמונה עשרה של שבת, ואומרים רק שבע ברכות, היא כדי שלא להטריח על הציבור, ואם כן, שאל הרב? טנא, מדוע בפסוקי דזמרה של שבת מאריכים מאוד, ומוסיפים שם קטעים הגורמים להתארכותם של פסוקי דזמרה? הלא דבר הוא! ותירץ: הרי מדובר בפסוקים של זמרה, בהם אנחנו מזמרים להשם יתברך, וכי יש אדם אחד בעולם שהזמרה והשירה נחשבים אצלו לטרח? רב זילברשטיין שליט"א בספרו "ברכי נפשי"

עֲשֵׂה לָךְ שְׂרָף וְשִׁים אֹתוֹ עַל נֶס וְהָיָה כָּל הַנְּשׂוּף וְרָאָה אֹתוֹ וְחָי (כא. ח)

שואל ה"חפץ חיים", מדוע כאן כשהעם דבר על המן באו הנחשים, ונשכו את העם, והיה צורך שמשה רבינו יעשה פעולה של עשיית נחש נחוש, ולהשימו במקום גבוה, ורק לאחר שהנשך הביט בו יתפא דבר שלא ראינו בשאר פורענות, ששם משה רק צעק לה' והציל את עם ישראל. ומשיב, עון לשון הרע חטאו גדול וקשה, וכשנענשים עליו אין די בצעקה או תפילה, יש צורך גם במעשה, להמחיש לנו כמה עון זה קשה. וכאן דבני ישראל דברו על המן וכינוהו "לחם הקלוקל", לא היה די בתפילה והיה צריך גם במעשה. *ספר "שולחן אליהו"*

הלכה: האוכל מרק וירקות ביחד

האוכל ביחד מרק וירקות שנתבשלו עמו, מברך רק בורא פרי האדמה על הירקות ופוטר את המרק, דמרק טפל לירקות בין ביש בו רק הטעם של הירקות ובין כשיש בו טעם אבק מרק. וזאת בתנאי שיש במרק כמות מכובדת של ירקות דאז שייך לומר שהירקות עיקר והמרק טפל, אך באופן שכמות הירקות אינה עיקר ואדרבא המרק עיקר, מברך על המרק שהכל ופוטר את הירקות היות והמרק עיקר ואין בו טעם הירקות וכפי שמצוי היום במרקים מוכנים הנמכרים בשקיות די שבהם רק מעט ירקות.

ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכה שליט"א

פתגם: אל-תוכח לץ, פן-ישנאך; הוכח לחכם, ויאכהך משלי

חקירה: בשר בחלב

אחד מהם אוסר את חבירו, או ששניהם נאסרים יחד (מפענח צפונות ח-ד וכן חקר בשיעורי ר' שמואל מכות עמוד תפד כשהבשר לא נאסר, כגון נבילה, האם החלב נאסר) *ספר "קובץ יסודות וחקירות"*

סיפור: המשיח ואליהו הנביא

איזה אחד בא לבית משוגעים וראה שני אנשים מדברים בשפה רהוטה ויפה ולא הבין מה הם עושים פה אז הוא עצר איזה משוגע אחד ושאל אותו תגיד למה האדם הזה נמצא פה הוא נראה לי נורמלי, ענה לו המשוגע כי הוא חשב שהוא משיח. אמר לו האיש ומי אמר לך שהוא לא משיח? ענה לו המשוגע כי אני אליהו הנביא ועוד לא שלחתי אותו. *ספר "טעם התורה"*

שבת שלום

וצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, ברטה מסעודה בת לאה, מאיר חיים בן גבי זוירה, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'ויס בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. זיווג הגון: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים. משה בן מול פורטונה, נתניאל יאיר בן מרים יהודית, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הורבט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נג'מה.

